

Pauru Nymerohpyry sero Piripopõkõ Neneryme

Sero pape tymerose Pauru a âpuruhipyry tao tahtao Roma po. Ritonõpo nymenekahpyryme kynexine ynororo imehnõ amorepaneme. Tynmerohpyry sero taropose eya Jezu poetory tõ neneryme, Piripopõkõ neneryme.

Tynmerohpyryae, “Kure matose,” âko mana toto nenehpohpyry pokoino, tineru tonehpose eya xine exiryke. Toetuarimaryhtao ro tâkye osekarõko Pauru mana. Imehnõ amorepâko ro mana Ritonõpo omiry poko Jezu poko. Atamorepâko ro Pauru Jezu osenetupuhtoh riry poko tõsenetupuhtohme, Jezu ehtoh sã toehtohme roropa.

Onenerykõme pape merõko ase, katopõpyry Pauru a

1 ¹Ynymerohpyry moro onenerykõme, Piripopõkomo. Ritonõpo poetoryme matose. Jezu Kyrixtu omipona exiketõme matose. Ritonõpo omiry ekaronanõ neneryme roropa sero merõko ase, âkorehmananõkõ maro. Ywy ase Pauru. Ymaro Timoteu nase. Jezu Kyrixtu poetoryme ynanase.

²Ynara âko ase Ritonõpo a, Kumykomo a, Kuesẽkõ Jezu Kyrixtu a roropa, “Papa, opoetory tõ pyno exiko Piripopõkomo. Torẽtyke pyra tyriko toto,” âko ase opoko xine.

Sero Piripopõkõ poko Pauru oturutopõpyry Ritonõpo a

³Opoko xine josenetuputyryhtao, “Kure mase Papa, Piripopõkõ pyno exikehpyra oexiryke,” âko ase Ritonõpo a. ⁴Opoko xine jotururuhtao Ritonõpo a tâkye kuhse ase oturũko. ⁵Oty katohme? Arypyra. Moinoro, jytopytyryhtao oesaka xine, kuakorehmatose imehnõ amorepary poko omi kurã poko Jezu Kyrixtu poko. Âko ro matose seromaroro, jakorehmãko ro. ⁶Naeroro ynara enetupuhnõko ase, okurohtao xine erohnõko mã Ritonõpo. Tyrisenã sã oritorỹko mana. Pake toerohpitoose ynororo. Erohkehpyra mana opoko xine, Jezu Kyrixtu oepyry ropa ponãmero. Tooehe ropa Jezu ahtao rokẽ toerohtoh poko otyhkãko mã Ritonõpo. ⁷Ypyno toexiry sã opyno xine roropa mã Ritonõpo. Opyno xine ase roropa. Jakorehmananõme matose, Ritonõpo nyrohmanohpotoh poko, aomiry zae ehtoh ekarory poko imehnomo a. Ehxiropyra matose âpuruhipyry tao jexiry poko. Morararo âpuruhipyry tao pyra ro jahtao jakorehmananõme mexiatose, imehnõ amorepary poko omi kurã

poko Jezu Kyrixtu poko. ⁸Etatoko pahne, yronomyryme opyno xine ase, opyno xine Jezu Kyrixtu ehtoh samo. Opyno xine ase tamorepase jexiryke eya opyno xine jehtoh poko. Ajohpe pyra ase morara kary poko ya. Juaro Ritonôpo mana.

⁹Ynara âko ase Ritonôpo a opoko xine, “Papa, Piripopôkô akorehmako kokoro rokene itamurumehxo osepyno toto ehtohme. Opoko zuarohxo toto ehtohme akorehmako toto Papa, zae ehtoh menekary waro toto ehtohme roropa, ¹⁰zae kuhse toexirykô se toto ehtohme oneneryme,” âko ase Ritonôpo a. Morara awahtao xine tyrypyhpyke pyra matose exîko, ohxiropyra xine roropa imehnô mana Jezu oepyy ropahtao sero nono pona. ¹¹Zae ehtoh poko exîko matose, Jezu Kyrixtu a tyjamitunuru tokarose exiryke oya xine. Aomi poe kure Ritonôpo riko matose. Mame, “Emero motye kure mase Ritonôpo,” âko imehnô mana Ritonôpo a zae oehtohkô eneryke tyya xine.

Emero motye Kyrixtu kure ya mana katopôpyry Pauru a

¹²Jakorô tomo, pitiko rokê pyra tyhtomase ywy onenetupuhpynomo a. Yrome enaromyra exiase omi kurâ ekarory poko imehnomo a. Mame orêpyra jeneryke, imehnô Jezu poetory to roropa orêpyra omi kurâ ekaropitôko mana. Naeroro tuhkehxo mâ Ritonôpo omiry kurâ waro exîko Jezu Kyrixtu poko. Moro waro oexirykô se ase. ¹³Tarôkô mâ ypoko zuaro toehse, kowenu tuisary tapyî erase tō emero zuaro. Âpuruhpyry taka tōmapose ywy, Kyrixtu poetoryme jexiryke. Seza tapyîtaôkô roropa emero zuaro mâ toto ypoko. ¹⁴Naeroro ehxiropyra jexiryke omi kurâ ekarory poko âpuruhpyry tao jahtao ro, tuhke Kuesêkô omipona exiketô orêpyrahxo exîko mana Kuesêkô enetuputyry poko. Enaromyra mâ toto Ritonôpo omiry poko imehnô amorepary poko, kokoro rokene.

¹⁵Toitoina Kyrixtu poko imehnô zurûko mâ toto jumoxike toexirykôke, kure tōsekarorykô se roropa toexirykôke. Yrome imehnô mâ Ritonôpo omiry ekarôko imehnomo a, toto pyno toexirykôke. ¹⁶Ypyno roropa toexirykôke Kyrixtu omiry ekarôko mâ toto zae. Ritonôpo omi poe aomiry kurâ myakâmary se pyra jexiry enetupuhnôko mâ toto. ¹⁷Yrome mokaro jumoxike exiketô mâ ajohpe sâ rokê Kyrixtu poko imehnô zurûko. Osepyno rokê mâ toto. Imehnô zurûko toh mâ repe Kyrixtu poko ymotyêkatohme, orêpyrahxo se toexirykôke.

Josanaly se roropa mâ toh repe, âpuruhpyry tao jahtao. ¹⁸Otara kara. Tâkye rokê ase Kyrixtu poko imehnô tamorepase ahtao, jumoxike exiketomo a tamorepase toto ahtao, ypyno exiketomo a tamorepase toto ahtao roropa. Tâkye exikehpyra ase tamorepase imehnô ahtao, enara. ¹⁹Jezu Kyrixtu zuzenu ymaro mana. Jakorehmâko mana. Jakorehmâko roropa matose ypoko Ritonôpo a ôtururukôke. Naeroro zuaro ase tûtâko ropa ase âpuruhpyry tae. Morara exiryke tâkye ase. ²⁰Ynara se ase, yronomyryme Kyrixtu omipona se ase. Orêpyra jexiry se ase Ritonôpo nyrohmanohpotopôpyry poko ya, kokoro rokene ekurehpyra jehtohme. Seromaroro kuhse enaromyra se ase. Kure Kyrixtu riry se rokê ase, orihpyra ro jahtao ro, toorihse jahtao ro, enara. ²¹Oty

kure ya sero nono po? Emero motye Kyrixtu kure ya mana. Naeroro toorihse jahtao kurehxo exiko ase imaro exikehpyra jexiryke. ²²Yrome orihpyra jahtao erohnoko ro ase. Ritonopo nyrohmanohpotoh kurã poko ro ase. Orihpyra jahtao imehnõ Kyrixtu enetupuhnoko mana jomiry etaryke tyxa xine. Morara exiryke imenekary waro pyra ase, jorikyry, orihpyra jexiry, enara. ²³Asakoro kure ya mana. Sero nono rumekary se ase, Kyrixtu maro jehtohme. Morara kurehxo ya repe. ²⁴Yrome oya xine kurehxo orihpyra jexiry aporo akorehmatohkõme. ²⁵Moro enetupuhnoko ase. Naeroro orihpyra ase aporo amaro xine jehtohme. Amorepatorõko ase zuarohxo oehtohkõme, tãkye roropa oehtohkõme Ritonopo enetuputyry poko oya xine. ²⁶Moraramẽ tãkye kuhse exiko matose, amaro xine tooehse ropa jahtao kure jexiryke oya xine. “Imehxo mã Jezu Kyrixtu,” ako matose orihpyra jexiryke, imarõ oexirykõke.

²⁷Ynara se ase oya xine, zae oehtohkõ se ase. Kyrixtu omipona nymyry oexirykõ se ase. Moraramẽ aomipona awahtao xine orẽpyra Jezu enetupuhnoko matose. Mame amaro xine jahtao, amaro xine pyra jahtao roropa ynara matose Ritonopo omipona. Ynara etary se ase opoko xine imehnomo a. “Piripopõkõ orẽpyra mã toto Ritonopo omipona. Atakorehmãko roropa mã toto imehnõ amorepary poko Kyrixtu enetupuhpotohme eya xine,” ako mã toto ya opoko xine. ²⁸Ozehnotokõ zuno pyra ehtoko. Mokaro motye kuhse orẽpyra Ritonopo mana. Naeroro orẽpyra rokẽ ehtoko kokoro rokene. Moraramẽ enaromyra oexirykõ eneryke tyxa xine typoremãkaporykõ enetupuhnoko mã toto. Apotoimo htaka tyrirykõ enetupuhnoko mã toto. Yrome tõmipona se exiketõ pynanohnoko Ritonopo mana. Moro enetupuhnoko roropa mã toto. Naeroro akorehmatorõko Ritonopo mana, poremãpyra oehtohkõme jũme imaro oehtohkõme roropa. ²⁹Tymenekase matose Ritonopo a tõmipona oehtohkõme. Kyrixtu poetoryme matose erohnoko, Kyrixtu enetuputyryke oya xine oesẽkõme. Etuarimãko roropa matose ipoetoryme oexirykõke. ³⁰Pake jos anumase yzehnotokomo. Jos anumary meneatosene. Moro waro matose. Seromaroro, jos anumãko ro mã toto. Morararo mã toto, õsanumatorõko Kyrixtu poetoryme oexirykõke.

Penekehpyra Kyrixtu exiryke kuakorehmanekõme nymyry toehse

2 ¹Orẽpyra matose Kyrixtu poetoryme toehse oexirykõke. Opyno xine toexiryke akorehmatorõko Kyrixtu mana torẽtyke pyra oehtohkõme. Ritonopo zuzenu kurã mã amorepatorõko okurohtao xine. Imehnõ Jezu poetory riko matose kure. Toto pyno roropa matose. ²Morara exiryke ajohpãme sã oxisã osenetupuhtoko. Oxisã roropa imehnõ pyno ehtoko. Oxisã õsenetupuhtohkõ ahtao jãkyemãko matose. ³“Imehxo ase, imehnõ motye,” kara ehtoko. Imehnõ motye kure oexirykõ poko epyrypara ehtoko. Toto maro oxiekyryme sã ehtoko. Kure tyritoko toto, otuisarykõme samo. ⁴Osepyno rokẽ pyra ehtoko. Imehnõ akorehmato. ⁵Jezu Kyrixtu osenetupuhtoh sã osenetupuhtoko.

⁶Moinoro Ritonõpome Jezu Kyrixtu kynexine.

- Mame, “Asã tuisame se rokẽ ase Papa,
ahnome jexiry se pyra ase,” kara ynororo Tummy a.
7 Tamoreme tuisame toehtoh turumekase eya seropõme toehtohme
imehnõ akorehmaneme roropa toehtohme.
Mame ahnome tonuruse kysã xine ehtohme.
8 Mame orẽpyra toexiry turumekase Tummy omipona toehtohme
ipunaka toorikyry ponãmero.
Tummy omihpyryae ro Jezu kynorihne.
Wewe axikahpyry pokona toxixihmase, iirypyryme aexihpyry samo.
9 Morara exiryke emero motye tuisamehxo Jezu tyrise Ritonõpo a,
tymaro aehtohme.
Tuisa esety ke tosehpase roropa ynororo Ritonõpo a ime aexiry
enetupuhthohme imehnomo a emero.
10 Morara exiryke kure Jezu riry poko
tosekumurukõ po porohnõko mã toto kapuaõkõ emero te, sero
nonopõkomo, aorihtyã roropa.
Emero porohnõko tosekumurukõ po mã toto.
11 “Omor mase yna esẽme Jezu Kyrixtu,” åko mã toto imehnõ
netaryme emero.
“Kure Ritonõpo mana. Kumykõme mana.
Emero motye orẽpyra mana,” åko roropa mã toto.

Ritonõpo poetory tõ saerehkane sã mã toto

12Etatoko pahne wekyry tomo, opyno xine ase. Amaro xine jahtao jomiry mymoitone. Naeroro moro motye seromaroro jomipona ehtoko amaro xine pyra ro jahtao. Ritonõpo nyrohmanohpotopõpyry poko erohtoko. Tomeseke ehtoko roropa aomipona oehtohkõme. Ritonõpo zuno ehtoko, “Arypyra,” kara ehtoko eya, opynanohkehpyra xine aehtohme. 13Ynara exiryke okurohtao xine mã Ritonõpo, åkorehmatorỹko mana tõmipona se oehtohkõme. Tyjamitunuru ekarõko oya xine mana, tõmipona oehtohkõme, enara.

14Mame emero rokẽ poko awahtao xine, atakirimara ehtoko. Oseosezuhpyra ehtoko roropa, 15tyyrypyhpyke pyra oehtohkõme imehnomo a, okurohtao xine roropa zae oehtohkõ waro oehtohkõme. Iirypyrymãkõ rãnao matose. Ajohpãkõ rãnao sero nono po matose roropa. Naeroro Ritonõpo poenõme sã ehtoko kure rokẽ ehtoko. Xirikuato osenẽko koko. Moro saaro matose zae awahtao xine Jezu Kyrixtu omipona iirypyrymãkõ rãnao awahtao xine, zae oehtohkõ enẽko mã toto. 16Ritonõpo omiry kurã ekarotoko eya xine, orihpỹme toto ehtohme Jezu enetuputyryke tyya xine. Morara awahtao xine tåkye kuhse ase exĩko opoko xine Jezu oepyyry ropahtao. Zuario exĩko ase. Jerohtopõpyry amaro xine toiparo rokẽ pyra exiry waro exĩko ase.

17Otarãme okynã pyra jetapãko onenetupuhpynõ mana. Yrome jorikyry ynekaroryme mana Ritonõpo a, orẽpyra jerohtopõpyryke amaro xine. Yrome

otara kara. Tākye ro ase jorikyryhtao ākorehmatohkōme Jezu enetuputyry poko oya xine. Tākye oexirykō se ase roropa moro poko. ¹⁸Tākye oexirykō se ase roropa toorihse jahtao. Emynymhara ehtoko ypoko. Tākye ehtoko ysamo.

Timoteu poko Epaporotitu poko roropa

¹⁹Okynā pyra Timoteu enyokyry se ase oya xine, aropory se Ritonōpo ahtao. Oenese xine aropory se ase kure oehtohkō ekaropose oya xine, zuaro jehtohme, tākye jehtohme. ²⁰Timoteu opyno xine yronymyryme mana ysaaro. Imepỹ pyra mana. Isā exikety pyra mana. ²¹Imehnō mā emero toerohtohkō poko rokē osenetupuhnōko mā toto. Jezu Kyrixtu omiry ekarory poko osenetupuhpyra mā toto. Typoko xine rokē osenetupuhnōko mā toto. ²²Yrome Timoteu mokaro sã pyra mana. Erohkety me nymyry mana. Kure mana, zuaro matose. Ymaro erohnōko mana omi kurā poko imehnō amorepary poko Jezu poko. Umūkurume sã Timoteu nase. Jūme sã ase roropa. ²³Morara exiryke enyokyry se ase oya xine. Yrome otara exīko hano. Otarāme āpuruhpyry tae tūtāko ropa ase zuaro pyra ase. Zuaro jahtao rokē enyohnōko ase oya xine ouruse xine. ²⁴Kuesēkō jamitunuru enetupuhnōko ase. Jytory se ase roropa oenese xine. Kuesēkomo a, “Ytoko,” kary momohnōko rokē ase jytotohme.

²⁵Kuakorōkō aropōko ropa ase oya xine, Epaporotitu. Pake menehpotone jakorehmaneme. Ymaro toerohse ynororo omi kurā ekarory poko. Urumekara ro mana. Jepeme nymyry mana. ²⁶Oenese xine toytory se mana. Toemynymhase ynororo opoko xine, akuruhtatopōpyry poko totase oya xine exiryke. Ynara tykase ynororo, “‘Toorihse Epaporotitu mā otarāme,’ āko toh mā ypoko,” tykase ynororo. Morara exiryke toemynymhase ynororo opoko xine. ²⁷Itamurume kure pyra nexiase. Orikyīse nexiase. Yrome ipyno Ritonōpo nexiase. Ipyno rokē pyra, ypyno roropa nexiase omuhpe jexiryīno. ²⁸Morara exiryke yronymyrymehxo Epaporotitu enyokyry se ase oya xine enetohme ropa oya xine. Tākye matose exīko mokyro eneryke ropa oya xine. Moraramē tākye toehse awahtao xine emynymharahko exīko ase roropa. ²⁹Naeroro mokyro eahmatoko oesaka xine aytotohme. Tākye ehtoko imaro ākorōkōme exiryke, Kuesēkō poetoryme exiryke. Morara ehtoko emero Epaporotitu panōkomo a. Kure rokē tyritoko toto. Morararo ehtoko emero, Jezu poetory tō maro. Kure rokē tyritoko toto. ³⁰Toorikyry zuno pyra Epaporotitu nexiase. Jakorehmara mexiatose moe oexirykōke. Yrome imepỹ menyokyatose jakorehmatohme eya. Osepyno pyra nexiase. Jakorehmase Kyrixtu omi poe takuruhtary ponāmero.

Zae ehtoh poko Ritonōpo a

3 ¹Moraramē jakorō tomo, atākyematoko Kuesēkō poetoryme oexirykō poko. Penekehpyra ase morara kary poko ya. Apitoryme morara ymeroase

onenerykōme. Oty katohme? Arypyra, ynymerohpyry omipona awahtao xine kure rokē exīko matose. ²Tuaro ehtoko. Tomeseke ehtoko popyra ehtoh poko exiketō poko. Kaikuxi sã oryhmalykō se rokē mǎ toto. Ynara āko toto, “Aīkō potapihpyry isahkatoko kure oehtohkōme Ritonōpo a,” āko mǎ toto. Opūkō sahkapyry se toh ma repe. Tuaro ehtoko mokaro poko. Zae pyra exiketō mokaro. Ynara āko mǎ toh repe, “Yna Ritonōpo poenōme toehse yna aīpotapihpyry tysahkase exiryke,” āko toh mǎ repe, azahkuru rokene. ³Yrome mokaro sã pyra sytatose. Kukurohtao xine tukurākase kuexirykōke. Ritonōpo zuzenu poe Ritonōpo poko sytatose. Atākyemāko sytatose Jesu Kyrixtu poetoryme kuexirykōke. Kupūkō sahkary tōkehko, kuakorehmara xine ipunaka kure kyrirykō poko Ritonōpo a. Moro waro sytatose. ⁴Kynyrihpyrykō poko kure toehse kuahtao xine toiparo rokē enetupuhnōko sytatose. Kynyrihpyrykō kure ahtao Ritonōpo a imehnō motye kure jexiry, imehnō motye kure jehtoh poko tukuhse ya exiryke. Tuhke tyrise ya kure jehtohme Ritonōpo a. ⁵Jenurutopōpyry 8me tōmehse ahtao waīpotapihpyry tysahkase Ritonōpo poetoryme jekarotohme. Izyraeu paryme ase, Pēxamī paryme. Juteume nymyry ase, juteume aja exiryke, Papa roropa. Zae Ritonōpo nymeropohpyry poko tamorepase ywy, parixeume toehse ywy, Moeze nymerohpyry omipona toehse jexiryke. ⁶Orēpyra exiase juteu tamuxiry tō omipona. Toto omiry onurumekara exiase. Yrome azahkuru exiase. Zae sã exiase Ritonōpo a. Morara exiryke Jesu poetory tō tyryhmase ya. Zaēkara sã toh nexiase ya. Mame zae jehtohme Moeze nymerohpyry omipona exiase yronymyryme repe. ⁷Yrome seromaroro Kyrixtu pyno toehse ywy. Naeroro morohne kure jehtopōpyry kehko emero ipune pyra toehse ya, Kyrixtu rokē pyno toehse jexiryke. ⁸Eya osekarōko ase, jesēme toehse ynororo exiryke. Aomipona se rokē ase ipunaka. Emero motye kure kuhse ynororo ya. Naeroro kure jehtopōpyry typahse ya emero. Emero turumekase ya aomipona jehtohme. Naeroro Kyrixtu poko ypenetaryke ya emero turumekase ya, typahsēme rokē toehse exiryke ya, Kyrixtu apoitohme rokē ya. ⁹Kyrixtu maro nymyry toehse ywy. Apitoryme, zae ase Ritonōpo a, tamuxi tō omipona jexiryke, tykase ywy repe. Yrome seromaroro ynara zuaro toehse ywy, Kyrixtu enetuputyryke rokē ya tukurākase ywy. Ritonōpo ynara āko, “Tukurākase mase Umūkuru enetuputyryke oya,” āko Ritonōpo ya. ¹⁰Seromaroro toiro se rokē ase. Kyrixtu omipona se rokē ase. Orēpyra ynororo. Tyjamtunuru ke tōsemāse ropa ynororo toorihxīpo. Naeroro ijamtunuru se ase roropa ukurohtao. Toetuarimase ynororo kypynanohtohkōme Tummy omi poe. Morararo Kyrixtu osanumatopōpyry sã josanumary se ase imehnō amorepary poko. Tummy omipona toehse ynororo toorikyry ponāmero. Morararo ase Kyrixtu omipona se ase jorikyry ponāmero. ¹¹Isaaro jēsemākāko ropa Ritonōpo mana toorihse jahtao. Moro se ase. Moro eraximāko ase roropa.

Tururume ytoketō sã, “Kure mase,” katoh poko

¹²Kyrixtu sã toehse ywy, aomipona toehse ywy, kara ase, Jesu sã exipyra ro jexiryke. Kure rokē ase tyrypyhpyke pyra, kara roropa ase. Yrome

Kyrixtu a typynanohse ywy tymaro jehtohme. Naeroro aomipona se rokẽ ase, onurumekara ase. Kure rokẽ se ase. Morara jehtohme typynanohse ywy Jezu Kyrixtu a. ¹³Jakorõ tomo, kokoro rokẽ Kyrixtu omipona rokẽ ase, kara ase imehnomo a. Yrome pake iirypyryme jehtopõpyry poko osenetupuhpyra ase. Moro poko wenikehnõko ase. Taroino Ritonõpo omipona jehtoh poko osenetupuhnõko ase yronymyryme, jũme orihpỹme jehtohme imaro. Aomipona se ase jetuarimaryhtao ro. ¹⁴Tururume ytokety topohme ytõko axiny osema etyhpory pona, osemazuhme toeporehkatohme, “Kure mase,” kary etatohme tyya. Mokyro sã jexiry se ase. Toiro se rokẽ ase. Ritonõpo omipona se ase yronymyryme, “Kure mase,” kary etary se jexiryke Ritonõpo a sero etyhpory po. Mame jũme imaro exiko ase kapu ao toahmase jexiryke Kyrixtu a. Jũme imaro exiko ase Jezu Kyrixtu enetuputyryke ya.

¹⁵Kyrixtu omipona kuahtao xine zae sytatose. Moro waro matose. Naeroro kokoro rokẽ aomipona sehtone. Yrome otarãme toitoine matose aomipona se hkopyra. Morara awahtao xine otuarõtanohtorỹko Ritonõpo mana zae zuaro oehtohkõme. ¹⁶Aomipona kuahtao xine kure. Pake Ritonõpo nekarotopõpyryae ro sexiataose. Moro saaro sehtone seromaroro aomipona.

¹⁷Jakorõ tomo, zae jehtoh ipoenohoko. Zuaro ehtoko. Ysã Ritonõpo omipona exiketõ enetoko yna sã oehtohkõme. ¹⁸Tuhkãkõ nae zae pyra exiketomo. Mokaro poko kuuruatosene. Ixitary se ase mokaro poko oururukohtao. Kyrixtu zehno exiketõme mã toto. Exixihmatopõpyry eunohnõko mã toto. ¹⁹Typenetatohkõ poko se rokẽ mã toto. Ritonõpo oneahmara mã toto. Ihximyra mã toto tyrypyrykõ kahpyry poko. Ipoko epyrypãko mã toto kure ehtoh poko samo. Senohne poko osenetupuhnõko mã toto, onenetupuhpynõ penetatoh poko tõkehko osenetupuhnõko mã toto. Naeroro ameke rokẽ exiko mã toto Ritonõpo a. Etuarimatoh taka omõnõko mã toto. ²⁰Yrome kuesarykõ kapu ao mana Ritonõpo esao. Moro poe Kuesẽkõ Jezu Kyrixtu oehnõko ropa mana kypynanohnekomo. Tãkye rokẽ sytatose aeppory ropa eraximãko. ²¹Tyjamitunuru ke Jezu Kyrixtu mã imehnõ poremãkapory waro emero porehme tõmipona toto ehtohme. Mame tyjamitunuru ke ro kuokokõ myakãmãko mana, kurã ke. Sero nono po kuahtao xine jamihme pyra sytatose. Yrome kuokokõ myakãmãko kurã ke mana, tokoke kurã ke kuehtohkõme. Orihpỹme exiko sytatose jũme.

“Osepyno ehtoko,” katopõpyry Pauru a

4 ¹Morara exiryke jakorõ tomo, poremãpyra ehtoko Kuesẽkõ omipona oexirykõ poko. Opyno xine ase yronymyryme. Oya xine jytory se ase. Tãkye ase opoko xine kure oexirykõke ya. Ritonõpo nekarohpyryme matose ya, jerohtamitume matose.

²Ynara ãko ase oya Ewotia, oya roropa Sỹtyke, ajohpãme sã oxiehno pyra ehtoko. Osepyno ehtoko atakorõme oexirykõke, Jezu poetoryme oexirykõke. ³Oya roropa jakorehmane ynara ãko ase, mokaro nohpõ tõ zuruko, Ewotia, Sỹtyke, enara, oxiehno pyra toto ehtohme ropa. Itamurume toerohse toto

(Pi 4.5)

ymaro Jezu poko imehnō amorepary poko. Keremēti roropa toerohse ymaro, tuhkākō jakorehmananō maro. Mokaro esetykō tymerose Ritonōpo papē poko nase, jūme Ritonōpo maro toto ehtohme.

⁴Typynanohse matose Kuesēkomo a tymaro oehtohkōme. Naeroro tākye ehtoko kokoro rokene. Atākyematoko, āko ropa ase oya xine.

⁵Emero rokē pyno ehtoko, okynā pyra Kuesēkō oehnōko ropa mana. ⁶Torētyke pyra ehtoko. Emero poko oturutoko Ritonōpo maro. Openetatohkō ekaropotoko eya. Mame, “Kure mase Papa,” kahtoko roropa eya otururukohtao. ⁷Mame torētyke pyra oritorỹko mā Ritonōpo. Otāto? Zuario pyra sytatose repe. Ynororo rokē zuaro torētyke pyra oritohkō poko. Jezu Kyrixtu maro oexirykōke oewomatorỹko mana. Ōsenetupuhtohkō kurākāko ropa mana. Kyrixtu omipona se rokē exīko matose.

⁸Mame etatoko pahne jakorō tomo, zae ehtoh poko rokē osenetupuhtoko. Zae ehtoh poko te, kure ehtoh poko te, jamihme pyra exiketō pyno exiry poko, kure imehnō riry poko te, iirypyryme pyra ehtoh poko, imehnō pyno ehtoh poko, kure imehnō riry poko, enara. Morohne poko osenetupuhtoko.

⁹Ya āmorepatopōpyrykō omipona ehtoko. Jomiry ke kuamorepatosene. Zae jehtopōpyry ke roropa kuamorepatosene. Moraramē torētyke pyra oritorỹko Ritonōpo mana. Amaro xine exikehpyra roropa mana.

“Kure matose,” katopōpyry Pauru a

¹⁰Tākye ase ipunaka, Kuesēkō maro jexiryke. Kure mase āko ase eya onenehpohpyrykō poko. Tuhke nuno taropose oya xine repe, yrome seromaroro ypyno oexirykō enepōko ropa matose ya. Pake ypyno mexiatose. Yrome jakorehmasaromepyra mexiatose. Seromaroro

onenehpohpyrykō ke jakorehmāko matose. Kure matose. ¹¹Tuenikehse ypoko oexirykōke emynyhāmāko ase, kara ase. Ynara zuaro toehse ywy, emero rokē toehse ahtao torētyke pyra ase. Tākye ro ase tymōkomoke pyra jahtao. ¹²Jetuarimary waro toehse ywy, tymōkomoke pyra jahtao ipunaka. Tymōkomoke toehse ywy roropa pitiko rokē pyra. Naeroro ynara waro toehse ywy, emero rokē toehse jahtao, jetuarimaryhtao roropa, tākye rokē ase. Tuesapare jahtao te, omise jahtao, tuhke tymōkomoke jahtao, tymōkomoke pyra jahtao roropa, tākye rokē ase. ¹³Kokoro rokē tyjamitunuru ekarōko Kyrixtu ya. Naeroro emero rokē jetuarimaryhtao porempāpyra ase, yjamihtanopyryke Kyrixtu a, tyjamitunuru ke.

¹⁴Piripopōkomo, kure matose. Toiro rokē pyra otinerūkō mekarootose ya, arypyra jahtao. ¹⁵Pake jytoryhtao Masetonia poe amarokō rokē toenupunase ypoko. Jezu omiry kurā ekaropitoryhtao ya wakorehmatose. Toiro rokē pyra wakorehmatosene tymōkomoke jahtao, jetuarimaryhtao, enara. Imehnō tuenikaroro rokē toh nexiase. ¹⁶Toiro rokē pyra Tesaronika po jahtao tineru menehpoatosene ya tytineruke pyra jahtao. ¹⁷Otinerūkō poko penetara ywy repe. Yrome Ritonōpo nekarory apoiry se ase, oya xine, jakorehmatamitume, otinerūkō tokarose exiryke oya xine ya. ¹⁸Seromaroro onenehpohpyrykō Epaporotitu a apoi rahkene, porehme. Epo mana. Imotye roropa mana. Onekarohpyrykō ya onekarohpyryme Ritonōpo a mana. Typoxine sã eya mana. Kure Ritonōpo a mana. Jamaro mana. ¹⁹Morarame emero ise oehtohkō ekarōko roropa Ritonōpo oya xine mana, emero nae toexiryke, tyamene se pyra roropa toexiryke, Jezu Kyrixtu poetoryme oexirykōke. ²⁰Naeroro, “Kure mase Ritonōpo. Yna zūme mase. Emero motye, imexho mase,” kakehpyra sehtone, jūme, enara.

Pauru osekazumatopōpyry

²¹Mame emero Jezu Kyrixtu poetory tomo a, “Kure pāna matou?” kahtoko. Morararo Jezu poetory tō ymarōkō, “Kure pāna matou?” āko oya xine mana. ²²Morararo emero Kyrixtu poetory tō tarōkō mā Seza tapyītaōkō maro, “Kure pāna matou?” āko oya xine.

²³Mame ynara āko ase Ritonōpo a imaro jotururuhtao opoko xine, “Kure rokē Piripopōkō tyriko,” āko ase Kuesēkō Jezu Kyrixtu a. Enara.